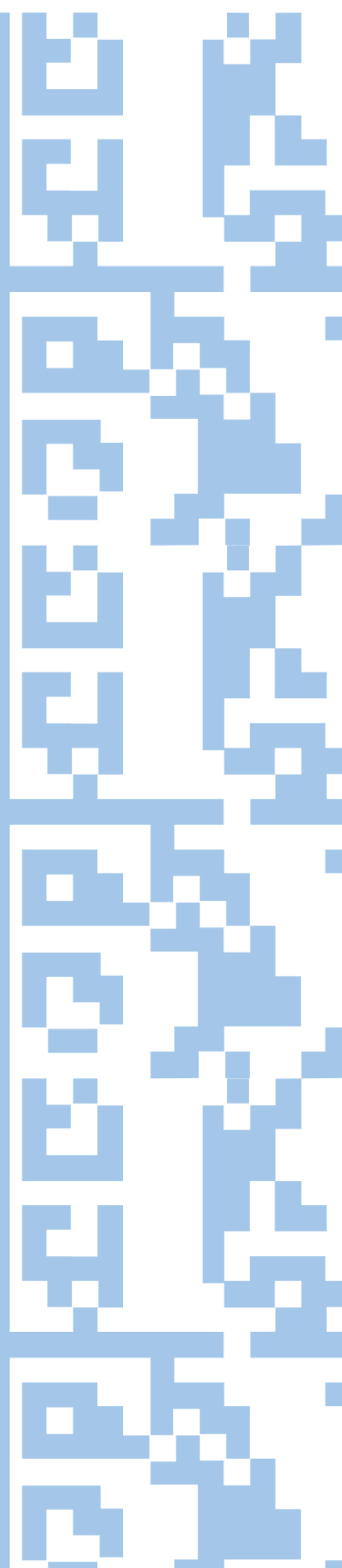

Моніторинг

04-08 квітня 2022р.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Зареєстрований проект Закону України «Про компенсацію за майно, втрачене, пошкоджене та знищене внаслідок збройної агресії Російської Федерації та справедливий розподіл репарацій» від 31.03.2022р. № 7237

Законопроектом пропонується:

1) Визначити механізм первинної та повної компенсації за втрачене, пошкоджене та знищене майно постраждалим фізичним особам, їх спадкоємцям, та постраждалим юридичним особам України в результаті збройної агресії РФ, зокрема:

- порядок подання заяв на компенсацію через Портал Дія;
- порядок верифікації збитків (обстеження пошкодженого та знищеного майна, встановлення факту втрати майна у зв'язку з збройною агресією);
- порядок автоматичної оцінки завданих збитків;
- розмір та форму компенсації (зокрема граничний розмір первинної компенсації: X для фізичних осіб, Y для юридичних осіб);
- порядок черговості виплати компенсацій.

2) Створити Державний реєстр майна, знищеного, пошкодженого або втраченого внаслідок збройної агресії Російської Федерації для збору та обліку інформації про відповідне майно постраждалих осіб з метою:

- виплати первинної та повної компенсацій;
- обґрунтування вимог щодо виплати репарацій та/або інших стягнень з РФ.

3) Визначити повноваження органів державної влади щодо збору, обліку та верифікації інформації щодо втраченого, пошкодженого та знищеного майна, а також виплат компенсацій.

4) Визначити правовий механізм компенсації завданої шкоди майну на тимчасово окупованій території за принципом “ефективного контролю”.

5) Визначити механізм забезпечення стягнення репарацій з Російської Федерації та їх адресного розподілу.

Посилання на законопроект:

<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39332>

Зареєстрований проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин» від 05.04.2022р. № 7251

Законопроектом пропонується оптимізувати порядок взаємодії між працівником та роботодавцем в умовах воєнного стану та інших потенційних загроз, що перешкоджають безпосередньому контакту сторін трудових відносин, зокрема:

- встановити, що на час оголошення воєнного або надзвичайного стану усі повідомлення та документи з питань трудових відносин, накази (розпорядження) власника або уповноваженого ним органу можуть здійснюватися та вестися в електронній формі з використанням технічних засобів електронних комунікацій або шляхом відправлення електронних носіїв, на яких записано цей документ, відповідно до законодавства у сфері електронного документообігу;

- запровадити додаткову підставу для звільнення працівника - неможливість забезпечувати працівникові умови праці, внаслідок того, що необхідні для виконання роботи цим працівником виробничі, організаційні, технічні потужності, засоби виробництва або майно власника або уповноваженого ним органу знищені в результаті бойових дій, а також вводиться особлива процедура вивільнення таких працівників;

- скасувати у період дії воєнного стану окремі обмеження, передбачені законодавством у сфері запобігання корупції щодо зайняття іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю;

- виключити із КЗпП статтю 81 та частину третю статті 83, якими передбачається право працівника при переведенні на інше підприємство, перевести грошову компенсацію за невикористані ним дні щорічної відпустки на інше підприємство, в установу, організацію. Аналогічні зміни пропонується внести до Закону України «Про відпустки»;

- конкретизовано порядок регламентації робочого часу та 4 часу відпочинку у період дії воєнного часу, зокрема, відносно категорій працівників, яким може бути збільшено тривалість роботи впродовж тижня, відновлено механізм оплати праці за роботу у вихідний день, уточнено порядок надання щорічної основної відпустки. Запровадження подовженої тривалості роботи є правом, а не обов'язком роботодавця;

- передбачається відшкодування працівникам та роботодавцям пов'язаних з трудовими відносинами грошових сум, втрачених внаслідок збройної агресії. З цією метою заплановано розроблення окремого механізму;

- уточнено порядок та умови застосування механізму призупинення дії трудового договору, враховуючи виявлені непорозуміння щодо підстав та мети його впровадження, а також уникнення можливих ризиків зловживань з боку роботодавців та забезпечення трудових гарантій працівників в умовах воєнного стану. Для захисту трудових прав працівників вносяться зміни до Закону № 2136-IX, які дозволять здійснювати позапланові заходи державного контролю за додержанням законодавства про працю, та ін.

Посилання на законопроект: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39366>

Зареєстрований проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо збереження робочих місць в умовах воєнного стану» від 07.04.2022р. № 7262

Законопроектом запропоновано, шляхом доповнення Податкового кодексу України додатковими положеннями:

- встановити ставку 9% на доходи, що нараховуються (виплачуються, надаються) у вигляді заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами на період з 1 квітня 2022 року та по 31 грудня року, наступного за роком, у якому буде припинено або скасовано воєнний стан;

- встановити ставку 5% для новоствореного робочого місця на доходи у вигляді заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються (виплачуються, надаються) платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами на період з 1 квітня 2022 року та по 31 грудня року, наступного за роком, у якому буде припинено або скасовано воєнний стан.

Посилання на законопроект: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39386>

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Затверджено Постанову Правління Національного банку України «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18» від 04 квітня 2022 року №68

Національний банк України послабив та уточнив низку обмежень на операції в іноземній валюті. Зокрема:

- ураховуючи запити банків та волонтерів, дозволено фізичним особам переказувати іноземну валюту для купівлі низки товарів за кордоном у межах щомісячного ліміту 400 тис. грн (в еквіваленті за офіційним курсом НБУ).

До таких товарів належать бронежилети, каски, шоломи, військова та тактична форма, військове та тактичне взуття, захисний одяг, оптичні прилади для слідкування, безпілотні літальні апарати, спальні мішки, каремати та засоби для надання домедичної допомоги;

- для запобігання виведенню капіталу за кордон і недопущення виникнення макроекономічних дисбалансів тимчасово скорочено граничні строки розрахунків за експортно-імпортними операціями з 365 до 90 календарних днів. Нові вимоги застосовуватимуться до операцій резидентів з експорту та імпорту товарів, здійснених із 5 квітня 2022 року;

- повернуто стандартні вимоги до банків щодо проведення ними належного аналізу та перевірки документів (інформації) про валютні операції їх клієнтів.

З огляду на потребу підтримки банків в умовах воєнного стану Національний банк із 24 лютого 2022 року дозволив їм здійснювати валютний нагляд у спрощеному вигляді – без проведення додаткового аналізу документів (інформації) про валютні операції клієнтів, джерела походження коштів, що використовуються для їх проведення, та інших відповідних заходів.

Водночас, ураховуючи стійкість банківської системи та виклики воєнного часу, Національний банк визначив, що спрощені вимоги до валютного нагляду з 4 квітня 2022 року застосовуватимуться лише до низки операцій. Серед них: операції резидентів та нерезидентів для проведення мобілізаційних та інших заходів, визначених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки та оборони, операції резидентів із виконання зобов'язань, які забезпечені державною гарантією, операції МФО та деякі інші. Спрощений валютний

нагляд також залишається для операцій, сума яких не перевищує 400 тис. грн;

- розширено перелік виключень із загальної заборони на здійснення видаткових операцій за рахунками юридичних осіб в Україні, кінцевими бенефіціарними власниками яких є резиденти рф або рб, для забезпечення можливості цих юридичних осіб проводити виплату заробітної плати власним співробітникам, сплачувати податки та інші обов'язкові платежі державі, а також здійснювати деякі інші операції.

Зокрема, таким юридичним особам дозволено продавати безготівкову іноземну валюту (крім російських та білоруських рублів), сплачувати банку комісії та інші платежі за надання банківських та інших фінансових послуг.

Крім того, таким особам дозволено здійснювати ряд виплат, пов'язаних зі страхуванням, зокрема страхові виплати шляхом оплати закладам охорони здоров'я вартості наданої допомоги, а також виплати страхового відшкодування шкоди життю, здоров'ю, майну потерпілих за договорами «автоцивілки» (із деякими обмеженнями);

- з метою дотримання умов виконання міжнародних договорів надано можливість здійснювати переказ іноземної валюти для виплати пенсій громадянам України, які виїхали на постійне місце проживання за кордон, крім заборон, установлених постановою №18 (зі змінами), а саме щодо переказів в росію та білорусь;

- дозволено реалізацію залишків пам'ятних та інвестиційних монет України, сувенірної продукції у філіях і відділеннях банків, якщо немає загрози життю та здоров'ю працівників і клієнтів.

Постанова набирає чинності з 4 квітня.

Посилання на Постанову:

https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_04042022_68

Посилання на новину: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/nbu-rozshiriv-perelik-transkordonnih-perekaziv-dlya-volonteriv-ta-skorotiv-granichni-stroki-rozrahunkiv-za-eksportno-importnimi-operatsiyami>

Затверджено Постанову Правління Національного банку України «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 23 березня 2022 року № 60» від 08 квітня 2022 року №69

Національний банк визначив порядок дій банків у разі зарахування готівкових коштів на рахунки фізосіб на суму понад 400 тис грн та ненадання документів про джерела походження на запит банку. Відповідний порядок застосовуватиметься протягом дії воєнного стану в Україні.

Так, якщо клієнт не надасть на вимогу банку документи або відомості, необхідні для встановлення джерел походження таких коштів, видаткові операції з цього рахунку будуть обмежені. У такому випадку з коштами на рахунку можна буде здійснювати лише фінансові операції на підтримку Збройних Сил України, із зарахування коштів на рахунки ЗСУ та спеціальний рахунок, відкритий Національним банком, на благодійну допомогу на рахунок Міністерства соціальної політики України, відкритий Національним банком, а також на придбання облігацій внутрішньої державної позики “Військові облігації”. Усі інші заходи вживаються банками відповідно до вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу.

Національний банк ухвалив відповідне рішення на виконання Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану».

Відповідне рішення затверджене постановою Правління Національного банку України від 08 квітня 2022 року № 69 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 23 березня 2022 року № 60». Постанова набирає чинності з 08 квітня 2022 року та діє протягом дії воєнного стану в Україні.

Посилання на Постанову:

https://bank.gov.ua/ua/legislation/Resolution_08042022_69

Посилання на новину: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/viznachenno-poryadok-diy-bankiv-pid-chas-zarahuvannya-gotivkovih-koshtiv-na-rahunki-fizosib-na-sumu-ponad-400-tis-grn>

ОТРИМАНІ РОЗ'ЯСНЕННЯ ВІД РЕГУЛЯТОРА

Про пошкодження банкнот національної валюти України

Відповідно до пункту 20 статті 7 Закону України «Про Національний банк України» Національний банк України визначає особливості функціонування банківської системи України, діяльності небанківських фінансових установ та інших осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України, здійснення нагляду, в тому числі валютного, за такими особами у разі введення воєнного стану чи особливого періоду, здійснює мобілізаційну підготовку системи Національного банку України.

Так, з метою забезпечення надійності та стабільності функціонування банківської системи у період введення воєнного стану¹ Правлінням Національного банку України прийнято постанову від 24 лютого 2022 №18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» (зі змінами) (далі – Постанова № 18), яка набрала чинності 24.02.2022.

Пункт 2 Постанови № 18 обумовлює, що банки продовжують роботу з урахуванням обмежень, визначених цією постановою.

Згідно з пунктами 4 та 8 Постанови № 18 банки зобов'язані, зокрема, забезпечити роботу відділень в безперебійному режимі в умовах відсутності загрози життю та здоров'ю населення.

Відповідно до вимог пункту 10 розділу I Інструкції № 435² керівник банку залежно від ситуації, що склалася, приймає рішення, зокрема щодо ужиття заходів для забезпечення належного захисту і збереження, зокрема, активів банку.

У разі неможливості вивезення готівки національної валюти України банк, відповідно до пункту 84 розділу XII Інструкції № 435, направляє клопотання Національному банку України в довільній формі про надання розпорядження на пошкодження банкнот національної валюти України (номінали та сума в клопотанні може не зазначатися). Банк забезпечує на підставі розпорядження Національного банку пошкодження банкнот національної валюти України механічним способом з метою переведення їх у неплатіжний стан.

В сучасних воєнних умовах, Національним банком України вже надано ряд відповідних розпоряджень на клопотання банків, і підтверджено банками про механічний спосіб пошкодження банкнот національної валюти України.

Також, звертаємо увагу, що Національний банк України надає розпорядження не на окремо зазначений банком регіон, а на усі регіони, де розташований банк/філії/відділення, звідки неможливо вивезти готівку в небезпечне місце.

Такий захід є упередженням від можливих злочинних посягань на тимчасово окупованій території та дає можливість банку обміняти пошкоджену готівку національної валюти в Національному банку безкоштовно.

Відшкодування банку коштів за пошкоджену готівку національної валюти Національний банк України буде здійснювати в разі її передавання до підрозділу грошового обігу в регіоні України/Центрального сховища разом з актом про пошкодження.

---

¹ Воєнний стан в Україні введено згідно з Указом Президента України від 24.02.2022 №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», який затверджено Законом України «Про затвердження Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 2102-IX, та Указом Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022, який затверджено Законом України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 15.03.2022 № 2119-IX

² Інструкції щодо організації роботи банківської системи в надзвичайному режимі, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 22 липня 2014 року № 435 (зі змінами) (далі – Інструкція № 435)

Щодо тривалості відносин банку з аудиторською фірмою.

Відповідно до статей 9, 70 Закону України “Про банки і банківську діяльність” (далі — Закон про банки) банк/відповідальна особа банківської групи має право укладати договори на проведення щорічної аудиторської перевірки річної фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності та іншої інформації щодо його фінансово-господарської діяльності з однією аудиторською фірмою не більше ніж сім років поспіль.

Оскільки обов’язок щодо укладання банком/відповідальною особою банківської групи відповідних договорів із однією аудиторською фірмою не більше ніж сім років поспіль установлений на законодавчому рівні (Законом про банки), Національний банк не має права змінювати цей строк шляхом прийняття нових або внесення змін до чинних нормативно-правових актів.

Щодо визначення статусу фізичної особи як резидента або нерезидента в розумінні статті 1 Закону України «Про валюту і валютні операції» (далі – Закон про валюту)

Статус фізичної особи- резидента або нерезидента визначається Національним банком України виходячи із норм законодавства України

стосовно нашої держави. Віднесення фізичних осіб до резидентів або нерезидентів інших країн, у тому числі до Російської Федерації або Республіки Білорусь законодавство України не визначає.

Наразі усі валютні операції здійснюються з урахуванням вимог постанови Правління Національного банку України від 24.02.2022 № 18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану» (зі змінами) (далі – Постанова № 18).

Резидентність осіб для цілей застосування норм Постанови № 18 визначається відповідно до вимог Закону України «Про валюту і валютні операції» (далі – Закон про валюту) та Положення про здійснення операцій із валютними цінностями¹ (далі – Положення № 2).

Так, резидентами є особи, які мають постійне місце проживання на території України, що підтверджується відповідним документом, до якого згідно із законодавством України включено інформацію про місце проживання особи на території України, уключаючи паспорт/паспортний документ або документ, що його замінює, посвідку на постійне проживання, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном; нерезидентами – особи, які мають постійне місце проживання за межами України (реєстрацію), у тому числі ті, що тимчасово перебувають на території України (пункти 8, 9 частини першої статті 1 Закону про валюту, підпункти 1, 3 пункту 2 розділу I Положення № 2).

Достатньою підставою для визначення особи резидентом/нерезидентом України є визначення постійного місця її проживання. Тобто, якщо фізична особа яка має, зокрема громадянство Російської Федерації/Республіки Білорусь постійно проживає на території України на підставі офіційних документів, виданих відповідними уповноваженими державними органами України, така особа у розумінні Закону про валюту та Положення № 2 вважатиметься резидентом України. І навпаки, іноземці та особи без громадянства, які тимчасово проживають в Україні та отримали посвідку на тимчасове проживання, у розумінні Закону про валюту та Положення № 2 є нерезидентами

Отже, під час визначення належності осіб до резидентів Російської Федерації/Республіки Білорусь для виконання вимог пункту 15 Постанови № 18 банк має керуватися положеннями зазначеного законодавства.

¹ Затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 № 2.

Про особливості здійснення заходів щодо імпорتنих операцій клієнтів

У зв'язку із прийняттям Закону України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”» відповідно до статей 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статті 18 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон) Національний банк України (далі – Національний банк) повідомляє таке.

Згідно з отриманою Національним банком інформацією Департаментом стратегічних розслідувань Національної поліції України (далі – НПУ) виявлено ряд фінансових операцій юридичних осіб-резидентів, які можуть бути спрямовані на фінансування терористичних дій, а також які можуть здійснюватися з активами, які належать резидентам Російської Федерації.

Зазначені фінансові операції пов'язані з отриманням резидентами протягом 2021–2022 років продукції за зовнішньоекономічними договорами.

За інформацією НПУ такі зовнішньоекономічні договори:

- передбачають поставку в Україну продукції виробництва Російської Федерації з території Російської Федерації або інших країн;
- укладені з резидентами Республіки Білорусь.

У зазначених фінансових операціях можлива наявність ознак:

- приховування реального вигодонабувача - резидента Російської Федерації;
- зміни її учасників з метою виведення коштів на користь резидента Російської Федерації;
- маскування уникнення санкцій, застосованих до резидентів Російської Федерації, через використання підконтрольних Російській Федерації резидентів інших країн, у тому числі Республіки Білорусь.

У зв'язку з вищезазначеним Національний банк зобов'язує банки здійснити аналіз:

- 1) своєї клієнтської бази з метою виявлення клієнтів, які здійснювали вищезазначені операції;
- 2) зазначених імпорتنих договорів, а також наявних у банка документів до них з метою виявлення оплати продукції, країною походження якої є Російська Федерація;
- 3) укладених до імпорتنих договорів додаткових договорів, у тому числі щодо взаємозаліку, переведення боргу, переуступки права вимоги та

інших договорів, які можуть свідчити про приховування реального вигодонабувача - резидента Російської Федерації;

4) фінансових операцій за імпорними договорами наявність/відсутність:

- серед їх учасників осіб, що були учасниками вищезазначених фінансових операцій;

- серед їх учасників осіб, кінцеві бенефіціарні власники яких є резидентами Російської Федерації;

- випадків ініціювання клієнтами змін у призначенні платежів, в тому числі надання банку документів, які містять зміни до зазначених договорів (додаткові договори щодо взаємозаліку, переведення боргу, переуступки права вимоги тощо).

Ураховуючи високі ризики спрямування коштів на фінансування терористичних дій в умовах введення воєнного стану в Україні та з метою виконання встановлених Законом вимог банк:

- зупиняє видаткові фінансові операції, в яких наявні зазначені вище ознаки;

- повідомляє про зупинення таких фінансових операцій спеціальний уповноважений орган і вживає подальших заходів у порядку, передбаченому Законом.

Про особливості подання окремих пакетів документів з питань ліцензування банків

Відповідно до статей 6, 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 66, 67, 73 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, Закону України “Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні” від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, Закону України “Про затвердження Указу Президента України “Про продовження строку дії воєнного стану в Україні” від 15 березня 2022 року № 2119-ІХ, Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні” від 24 лютого 2022 року № 64/2022, Указу Президента України “Про продовження строку дії воєнного стану в Україні” від 14 березня 2022 року №133/2022, з метою мінімізації негативного впливу наслідків військової агресії Російської Федерації проти України та сприяння стабільності банківської системи України, Правлінням Національного банку України ухвалено Постанову № 23¹, якою, зокрема, були врегульовані питання строків подання/розгляду інформації та документів за процесами ліцензування та реєстрації банків.

Так, згідно з пунктом 9¹ Постанови № 23 строки подання/розгляду інформації та документів, які визначені, зокрема, Положенням №149²,

Положенням №65³ (в частині подання інформації та документів щодо відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу в банку) вважаються зупиненими з 24 лютого 2022 року та поновлюються після припинення чи скасування дії воєнного стану з урахуванням кількості календарних днів, що минули станом на 24 лютого 2022 року.

Ураховуючи введення воєнного стану в Україні та з метою забезпечення безперервності виконання ліцензійних, узгоджувальних та реєстраційних дій щодо банків пропонуємо керуватись наступним порядком подання на розгляд до Національного банку України окремих пакетів документів.

---

1 Постанова Правління Національного банку України від 25.02.2022 № 23 "Про деякі питання діяльності банків України та банківських груп" (зі змінами) (далі – Постанова № 23)

2 Положення про ліцензування банків, затверджене постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2018 року № 149 (зі змінами) (далі – Положення №149)

3 Положення про здійснення банками фінансового моніторингу, затверджене постановою Правління Національного банку України від 19 травня 2020 року № 65 (зі змінами) (далі – Положення №65)

Щодо подання пакетів документів для погодження Національним банком України статутів банків у новій редакції

Пакети документів відповідно до глав 45, 46, 47, 48, 49, 50, пунктів 409, 410 глави 51 розділу VII Положення №149 подаються на розгляд до Національного банку на паперових носіях, а також у вигляді електронних копій (далі – електронні копії документів¹).

Пакети документів на паперових носіях необхідно спрямовувати на адресу: 79005, м. Львів, вул. Коперніка, буд. 4.

Електронні копії відповідних паперових документів надсилаються до Національного банку засобами електронної пошти.

---

1 електронна копія документа - візуальне подання паперового документа в електронній формі, отримане шляхом сканування оригіналу паперового документа, відповідно до вимог Положення №149.

**Щодо подання пакетів документів для погодження
Національним банком України на посаду керівника банку,
головного ризик-менеджера, головного комплаєнс-
менеджера, керівника підрозділу внутрішнього аудиту,
відповідального працівника банку**

Зазначаємо, що у період дії воєнного стану продовжують діяти положення підпункту 3 пункту 1 постанови Правління Національного банку від 03.04.2020 №46¹, відповідно до якого у період дії карантину, зокрема, банкам дозволено не подавати документи на паперових носіях за умови подання цих документів або їх електронних копій засобами електронної пошти (системи електронного документообігу) Національного банку України з накладенням на них кваліфікованого електронного підпису (далі – КЕП)².

Пакети документів відповідно до глави 40 розділу VI Положення №149 та пунктів 95-98 розділу V Положення №65 подаються на розгляд до Національного банку виключно у вигляді електронних копій документів з накладенням на них КЕП особи, підписом якої засвідчуються відповідні документи та/або їх відповідність оригіналам.

Електронні копії відповідних паперових документів надсилаються до Національного банку виключно засобами електронної пошти.

Окремо зауважуємо, що загальні вимоги, встановлені Положенням №149 та Положенням №65 (в частині подання інформації та документів щодо відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу в банку), до документів на паперових носіях та електронних копій документів залишаються незмінними.

Ураховуючи зазначене, Національний банк звертає увагу банків на необхідність дотримання вимог Положення №149 та Положенням №65 (в частині подання інформації та документів щодо відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу в банку) та вказаного уточненого порядку щодо подання на розгляд до Національного банку України вищевказаних пакетів документів.

---

1 *постанова Правління Національного банку від 03.04.2020 №46 "Про особливості застосування вимог окремих нормативно-правових актів і внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України у зв'язку з установленням карантину та запровадженням обмежувальних заходів".*

2 *КЕП має накладатися на документ з дотриманням вимог законодавства України у сфері електронних довірчих послуг та відповідно до електронного документообігу заявника/нотаріуса (крім випадків, коли таке засвідчення не вимагається Положенням №149).*

Про здійснення видаткових операцій з рахунків фізичних осіб за наявності арешту на кошти

Банківська система України в умовах військової агресії функціонує стабільно та ефективно, забезпечує здійснення безготівкових розрахунків юридичних та фізичних осіб.

Однак, до Національного банку України (далі – Національний банк) надходять звернення від Міністерства оборони України, військовослужбовців Збройних Сил України, бійців територіальної оборони щодо проблем із здійсненням операцій з рахунку, кошти на якому арештовано.

Національний банк неодноразово надсилав банкам для врахування в роботі¹ листи Міністерства юстиції України та інформував про прийняття Кабінетом Міністрів України розпорядження від 02 березня 2022 року № 198-р «Про забезпечення здійснення розрахунків населення в умовах воєнного стану» з питання здійснення в умовах воєнного стану клієнтами-фізичними особами видаткових операцій за рахунками, на кошти на яких накладено арешт.

Наразі також зазначимо, що Розділ XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження»² доповнено пунктом 10², нормами якого, зокрема, встановлено, що:

«Тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України: фізичні особи можуть здійснювати видаткові операції з рахунків, на кошти яких накладено арешт органами державної виконавчої служби, приватними виконавцями, без урахування такого арешту за умови, якщо сума стягнення за виконавчим документом не перевищує 100 тисяч гривень».

Отже, вищезазначена норма Закону України «Про виконавче провадження» дозволяє здійснювати фізичній особі видаткові операції без урахування арешту (без застосування процедури зняття арешту з коштів) з дотриманням встановленої умови.

Враховуючи вищевикладене, з метою зняття соціальної напруги, зокрема, серед військовослужбовців та бійців територіальної оборони, рекомендуємо банкам України до скасування воєнного стану в Україні керуватися нормою пункту 10² Розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» щодо здійснення видаткових операцій за рахунком фізичної особи за наявності арешту на кошти, що обліковуються на цьому рахунку.

1 від 27.02.2022 № 57-0010/18102; від 03.03.2022 № 57-0010/19091; від 06.03.2022 № 57-0010/19543;

2 згідно з Законом України від 15 березня 2022 року № 2129-IX «Про внесення зміни до розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України "Про виконавче провадження», який набрав чинності 26 березня 2022 року

Щодо фінансування посівної кампанії

Щодо можливості розширення Національним банком в межах наявних механізмів рефінансування банків, які готові активно фінансувати витрати на посівну кампанію, або запровадження цільового бланкового рефінансування банків для фінансування таких витрат, регулятор повідомляє наступне.

Статтею 2 Закону України “Про Національний банк України” встановлено, що Національний банк є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, юридичний статус, завдання, функції, повноваження і принципи організації якого визначаються Конституцією України, цим Законом та іншими законами України.

Згідно з Конституцією України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України. При виконанні своєї основної функції Національний банк має виходити із пріоритетності досягнення та підтримки цінової стабільності в державі.

В умовах воєнного стану з метою забезпечення обороноздатності країни Національний банк у межах своїх повноважень сприяє фінансовій стабільності, в тому числі стабільності банківської системи, та робить все необхідне для підтримання безперебійного її функціонування.

Так, з початку запровадження воєнного стану в Україні Національним банком було здійснено ряд заходів щодо підтримання ліквідності банківської системи, зокрема: прийнято рішення Національного банку України від 08.03.2022 № 114-рш “Про внесення зміни до рішення Правління Національного банку України від 23 листопада 2017 року № 752-рш” щодо зниження нормативів обов’язкового резервування для банків, яке сприяло вивільненню значного обсягу ліквідних коштів (близько 25 млрд грн); запроваджено тендери з підтримання ліквідності банківської системи строком до 1 року, які проводяться Національним банком на щоденній основі без обмеження сум заявок від банків; обсяг застави пулу при участі у тендерах з підтримання ліквідності для банків збільшено на суму, що дорівнює 30 % залишків коштів фізичних осіб за станом на 23 лютого 2022 року.

Загалом, з початку воєнних дій в Україні Національний банк надав банкам рефінансування на суму майже 801 млрд грн (без врахування операцій на строк овернайт).

Зазначені дії сприяли зростанню ліквідності банківської системи з початку війни на 411 млрд грн (вкладення банків в депозитні сертифікати

Національного банку та залишки на кореспондентських рахунках банків в Національному банку).

Таким чином, поточний обсяг ліквідності банківської системи (який коливається в межах 200 млрд грн) дозволяє банкам активно підтримувати операції своїх клієнтів, у тому числі в частині фінансування проведення посівної кампанії.

При цьому звертаємо увагу, що Національний банк використовує рефінансування банків, як один із інструментів регулювання ліквідності банківської системи для управління грошово-кредитним ринком, а тому не відслідковує цільове використання банками коштів отриманого рефінансування.

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ЦІННИХ ПАПЕРІВ ТА ФОНДОВОГО РИНКУ

Затверджено Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку №177 від 16.03.2022р.» від 04 квітня 2022 р. № 250

НКЦПФР зміни до рішення стосовно функціонування органів управління акціонерних товариств на період дії воєнного стану.

Зокрема, уточнено, що загальні збори акціонерів акціонерного товариства під час війни можуть проводитися лише дистанційно. Їх організація має відповідати нормам Тимчасового порядку скликання та дистанційного проведення загальних зборів акціонерів та загальних зборів учасників корпоративного інвестиційного фонду.

Наглядова рада має право прийняти рішення про недоцільність проведення загальних зборів акціонерів акціонерного товариства.

Рішення набирає чинності з моменту його опублікування на офіційному вебсайті НКЦПФР

Посилання на рішення:

https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2022/04/rish_250.pdf

Посилання на новину: <https://www.nssmc.gov.ua/nktspr-zahalni-zbory-aktsioneriv-at-pid-chas-viiny-maiut-provodytysia-dystantsiino/>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Затверджено Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2022 р. № 244» від 01 квітня 2022 р. № 264-р

1. У тексті розпорядження слова “приватному акціонерному товариству “Укргідроенерго” замінено словами “акціонерному товариству “Українська залізниця”.

2. Доповнено розпорядження абзацом такого змісту:

“Приватному акціонерному товариству “Укргідроенерго” забезпечити в одноденний строк авансове перерахування до державного бюджету річних дивідендів у розмірі 15 відсотків розміру чистого прибутку у сумі 1 689 120 750 гривень, попередньо розрахованого за результатами фінансово-господарської діяльності у 2021 році. Сплату залишку річних дивідендів у сумі 2 815 201 250 гривень здійснити згідно із законодавством в одноденний строк після погашення облігацій внутрішньої державної позики, що були придбані товариством на аукціоні 23 листопада 2021 р., який проводив Національний банк за ініціативою Міністерства фінансів та за участю банку — первинного дилера акціонерного товариства “Укрексімбанк” для підтримання державного бюджету коштами на суму 3 000 000 000 гривень із строком погашення 15 червня 2022 року.”.

Посилання на Розпорядження: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-rozporядzhennya-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-25-bereznia-2022-r-244-264->

**Затверджено Постанову Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України
від 24 січня 2020 р. № 28 і від 14 липня 2021 р. № 723» від
05 квітня 2022 р. № 410**

Розширено державну програму підтримки "Доступні кредити 5-7-9%", зокрема внесено низку змін з метою надання підтримки торговельним підприємствам (мережам роздрібної торгівлі, у тому числі суб'єктам великого підприємництва), які торгують продуктами харчування, у вигляді здешевлення кредитів на суму до 1 млрд грн строком до 1 року за базовою процентною ставкою не більше Індексу UIRD (три місяці) плюс п'ять процентних пунктів – до рівня 5 відсотків річних.

Посилання на постанову:

<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanov-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-24-sichnya-2020-r-28-i-vid-14-lipnya-2021-r-723-410>

Посилання на новину: <https://www.kmu.gov.ua/news/minekonomiki-merezhi-rozdribnoyi-torgivli-mozhut-zaluchiti-krediti-na-sumu-do-1-mlrd-griven-pid-5-v-ramkah-programi-5-7-9>

НОВИНИ РИНКУ

Національний банк закликав міжнародні небанківські фінансові групи припинити свою діяльність на території рф та рб

Голова Національного банку України Кирило Шевченко закликав керівників міжнародних небанківських фінансових груп припинити будь-яку діяльність своїх дочірніх установ та філій на території рф та рб та долучитися до міжнародних заходів, спрямованих на зменшення можливості економіки агресорів фінансувати військові дії в Україні.

Будь-які фінансові операції з установами цих країн і як наслідок сплата податків до їх бюджету сприятимуть фінансуванню військових злочинів і терористичних актів проти мирного населення України, йдеться у зверненні за підписом Голови Національного банку.

Військові злочини, викриті у передмісті Києва, цілеспрямоване знищення цілих міст, неприхована пропаганда геноциду України – це докази недостатності санкцій, запроваджених проти рф та рб. З огляду на це надзвичайно важливо продовжувати посилювати тиск на агресорів для послаблення їх позицій.

Припинення небанківськими фінансовими групами своєї діяльності на ринках рф та рб сприятиме посиленню впливу вже чинних економічних санкцій світової спільноти.

«Одна з головних битв сьогодні відбувається на фінансовому фронті. Національний банк здійснює заходи, спрямовані на забезпечення стабільності фінансової системи України в умовах воєнного стану. Інше ключове завдання – посилити санкції та зовнішній тиск на економіку рф та рб для зменшення їх можливостей фінансувати війну в нашій країні», – наголосив Кирило Шевченко.

Нагадаємо, 22 березня 2022 року Національний банк України звернувся до міжнародних банківських груп із закликом [припинити свою діяльність](#) на ринку рф.

Посилання на новину: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-zaklikav-mijnarodni-nebankivski-finansovi-grupi-pripiniti-svoyu-diyalnist-na-teritoriyi-rf-ta-rb>